

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
FORNMINNESEKSJONEN

Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

BOPLASSPOR

RANDEM ØVRE, 8/1
VESTBY KOMMUNE, AKERSHUS

INGER M. EGGEN/
MARGRETE F. SIMONSEN

Oslo 2010

**KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO**

Gårds-/ bruksnavn Randem Øvre	G.nr./ b.nr. 8/1
Kommune Vestby	Fylke Akershus
Saksnavn Reguleringsplan for Randem gnr. 7 og 8.	Kulturminnetype Boplasspor
Saksnummer (arkivnr. Kulturhistorisk museum) 08/13369	Tiltakskode/ prosjektkode 750001/200589
Eier/ bruker, adresse	Tiltakshaver Olav Breivik Eiendom AS
Tidsrom for utgravning 21.-22.08.2008	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum EU89-UTM Sone 32. N: 598370 Ø: 6608983
ØK-kart CO038-5-3	ØK-koordinater NGO1948 Gauss-K. Akse 3 N: 178945 Ø: 1412
A-nr. 2009/56	C-nr. C57121
ID-nr (Askeladden) Mangler	Negativnr. (Kulturhistorisk museum) Cf34088
Rapport ved: Inger M. Eggen	Dato: 27.03.2009
Saksbehandler: Margrete F. Simonsen	Prosjektleder: Margrete F. Simonsen

SAMMENDRAG

Under anleggsarbeid ved Olav Breivik Eiendom AS på gården Randem Øvre, 8/1, som er regulert til næring, ble det påvist automatisk fredete kulturminner innenfor anleggsområdet i forbindelse med at matjorda ble fjernet. I medhold av kml. § 8, 2. ledd stoppet Akershus fylkeskommune anleggsarbeidet. Etter befaring av Akershus fylkeskommune, Riksantikvaren og KHM den 18.august, ble det bestemt at feltet skulle utgraves før anleggsarbeid kunne startes opp igjen. For å få kontinuitet i arbeidet ble det valgt at arkeologer fra Akershus fylkeskommune skulle utføre utgravningen selv om prosjektet ble utført i regi av KHM.

Anleggsområdet ligger på tidligere dyrka mark på gården Randem Øvre (gbnr. 8/1). Området grenser i vestsørvest til FV6 Vestbyveien, i østsørøst til Randemveien. I nord grenser det til anleggsområde/næringsbygg under oppføring og bolighus med hage. Anleggsområdet ligger flatt i terrenget med noe utsikt mot nord og vest.

Utgravningen ble utført ved maskinell fflateavdekking. Det ble til sammen avdekket 40 strukturer, hvorav 18 ble avskrevet. Av de resterende 22 er 4 tolket som nedgravninger/mulige kokegroper, 8 som nedgravninger med ukjent funksjon, og 10 som deler av et gammelt dyrkningslag/utkastlag. Strukturene ble dokumentert og utgravd ved snitting. Det ble tatt ut kullprøver av strukturer med kull. Fire strukturer ble datert, en til vikingtid og tre til etterreformatorisk tid.

INNHOOLD

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN	2
2. DELTAGERE, TIDSROM, FORMIDLING	2
3. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER.....	3
4. UTGRAVNINGEN	5
4.1 Problemstillinger – prioriteringer	5
4.2 Utgravningsmetode.....	5
4.3 Utgravningens forløp.....	6
4.4 Kildekritiske forhold	7
4.5 Utgravningen.....	8
4.5.1 Funnmateriale	8
4.5.2 Strukturer	8
4.5.3 Datering	Error! Bookmark not defined.
4.5.4 Naturvitenskapelige prøver og analyser.....	12
4.6 Vurdering av utgravningsresultatene, tolkning og diskusjon.....	12
5. KONKLUSJON.....	14
6. LITTERATUR	15
7. VEDLEGG	16
7.1. Strukturliste	17
7.2. Funn og prøver	19
7.3. Tegninger	22
7.4. Fotoliste.	20
7.5. Analyser.....	31
7.6. Kart.....	Error! Bookmark not defined.

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK UTGRAVNING

LANDEM ØVRE, 8/1., VESTBY KOMMUNE, AKERSHUS FYLKE

INGER M. EGGEN

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Under anleggsarbeid ved Olav Breivik Eiendom AS på gården Randem Øvre, 8/1, ble det påvist automatisk fredete kulturminner innenfor anleggsområdet i forbindelse med at matjorda ble fjernet. I medhold av kml. § 8, 2. ledd stoppet Akershus fylkeskommune anleggsarbeidet. Området ble avgrenset ved hjelp av plastikkbånd og merkestikker, og anleggsfolk på stedet ble orientert om avgrensningen.

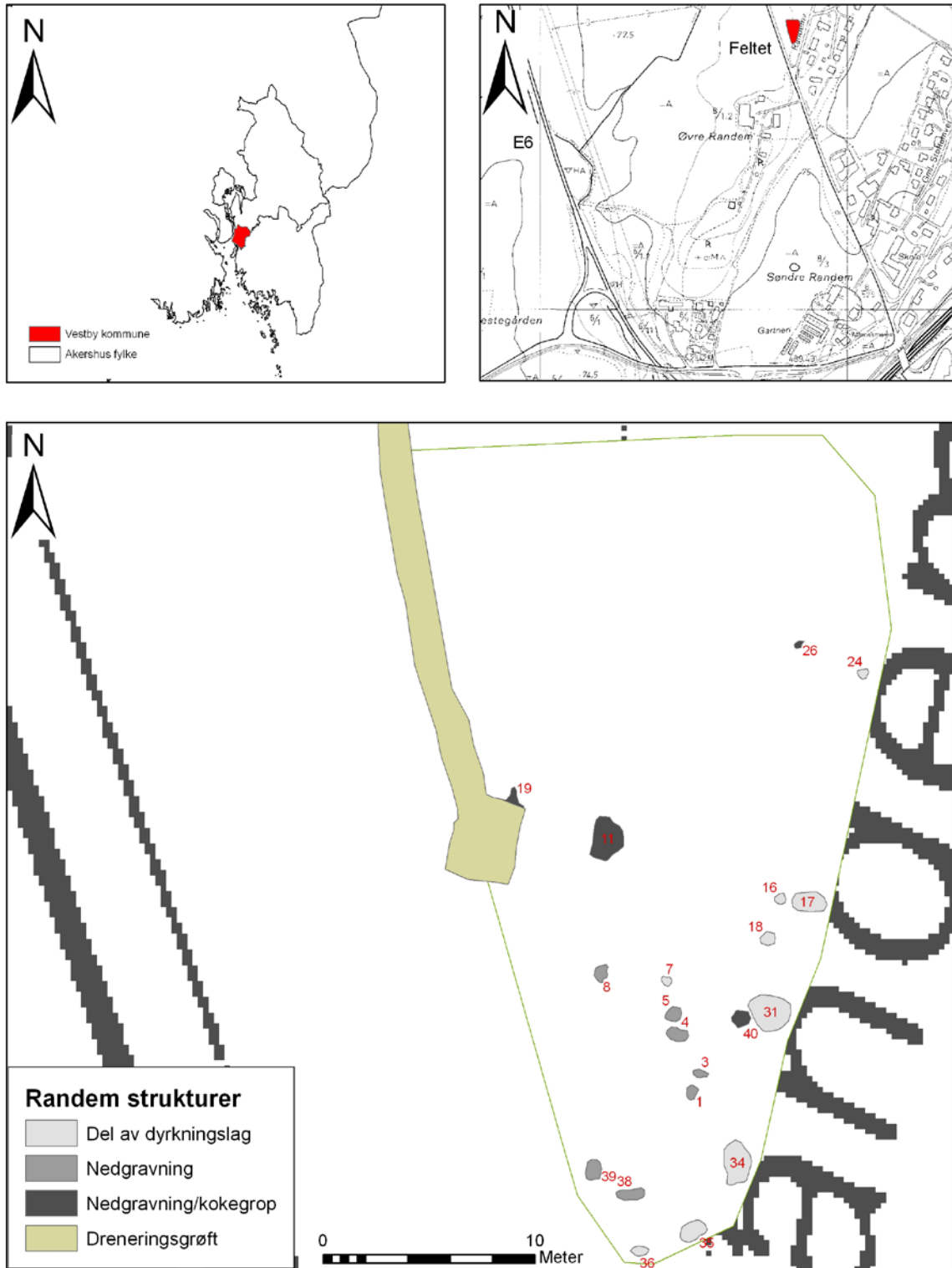
Reguleringsplan for Randem, gnr. 7 og 8 ble vedtatt i 1994. Området ble ifølge Akershus fylkeskommune ikke undersøkt nærmere fordi man anså potensialet for funn som lite. En befaring til området ble foretatt av fylkeskommunen, Riksantikvaren og Kulturhistorisk museum den 18.august 2008. På grunn av framdriften i prosjektet ble det bestemt at en arkeologisk undersøkelse skulle gjøres så raskt som mulig. To dager ble satt av til utgravningen med oppstart den 21.august.

2. DELTAGERE, TIDSRUM, FORMIDLING

Utgravningen ble foretatt 21. og 22. august. Fra før hadde flere feltarbeidere fra Akershus fylkeskommune vært med på avdekking og opprensing av lokaliteten i uke 34. For å få kontinuitet i feltpersonalet ble også utgravningen utført av ansatte ved Akershus fylkeskommune.

Deltakere	Antall dagsverk
Inger M. Eggen	2
Linn Johannessen	2
Reidun M. Aasheim	2
Christine Boon	1
Malin Trømborg	½
Gunhild Hansen	½
Bjarne Gaut	½

Til sammen ble det brukt 8 og ½ dagsverk i felt. I tillegg brukte Ole Christian Aslaksen fra KHM en halv dag på å måle inn strukturer og feltets ytterkant. Prosjektleder Margrete F. Simonsen fra KHM var med på oppstart av feltet den 21.august og avslutning den 22.august.

Figur 1: Kart over strukturene i feltet. Kartet er utarbeidet av Ole Christian Aslaksen. ØK-kart: CO038-5-3

3. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER

Anleggsområdet ligger i tidligere dyrka mark på gården Randem Øvre (gbnr. 8/1). Området grenser i vestsørvest til FV6 Vestbyveien, i østsørøst til Randemveien. I nord grenser det til anleggsområde/næringsbygg under oppføring, og bolighus med hage. Anleggsområdet ligger flatt i terrenget med noe utsikt mot nord og vest.

Gården Randem nevnes første gang ca 1400 e. Kr. i Biskop Eysteins Jordebog., da med formen ”*Randeimim*”. O. Rygh (1898) mener navnet kan utledes av *rand/kant* i kombinasjon med *heimr*. Rand/kant henspeiler antakeligvis på naturforholdene på stedet, mens *heimr* kan bety ”oppholdssted” (Sandnes og Stemshaug 1997:203). *Heimr* er et relativt vanlig sisteledd i sammensatte gårdsnavn og har ubunden form. Generelt sett hører navn med ubunden form til de eldre navneklassene. Bruken av ordet *-heimr* i gårdsnavn dateres gjerne til eldre jernalder, men enkelte navn kan også ha sin opprinnelse i tidlig vikingtid (Sandnes og Stemshaug 1997:34, 204).

Nærområdet er rikt på kulturminner. Et gravfelt med 28 gravhauger i forskjellige størrelser er registrert på Randem Øvre. Gravfeltet ligger på et nord-sørgående høydedrag ca 160 meter sørsørvest for utgravningsfeltet. Gjennom feltet går to gamle veifar, et av dem er en hulvei. Gravfeltet har id 70045/10437 i Askeladden. Like nord for gravfeltet ble det i 2008 registrert bosetningsspor i form av stolpehull, kokegroper og mulige gravminner (id 116681). Dateringer av kullprøver tatt fra flere av strukturene viser at det har vært aktivitet i området i eldre jernalder og senmiddelalder (Gundersen 2008).

Rett sørsørøst for gravfeltet ble det utført en utgravning i 2007 av bosetningsspor på Randem Søndre (gbnr. 8/3). Her ble det avdekket kokegroper, stolpehull, nedgravninger og kulturlag (id 54977/33656). Dateringer fra kokegroper og kulturlag viser at det har vært bosetning her i eldre jernalder, spredt over 1000 år. Det ble funnet korn av spelt og bygg i et stolpehull, noe som antyder åkerbruk på stedet i eldre jernalder (Petterson 2007).

4. UTGRAVNINGEN

4.1 PROBLEMSTILLINGER – PRIORITERINGER

De påviste kulturminnene faller innenfor et av satsningsområdene for Kulturhistorisk museums virksomhet, der ”Jordbruksbebyggelsen i Øst-Norge” er emnet for et faglig program som er under utarbeiding (Martens, manuskript 2004). Følgende problemstillinger vil være aktuelle:

- Funksjonsbestemmelse av de enkelte anleggene – hva representerer for eksempel de udefinerte nedgravningene som ikke er nærmere funksjonsbestemt?
- Datering av de enkelte anleggene, datering av bruksfasen(e) innenfor den enkelte lokalitet, samt tidsmessig sammenstilling av de ulike lokalitetene og deres eventuelle samtidighet med andre nærliggende kulturminner
- Identifisering og definering av hustomter/gårdstun.
- Relasjon mellom det enkelte funnområdet og samtidige kulturminner i nærheten.
- Kokegroper og deres funksjon – innsamling av statistiske data. Er det sammenheng mellom størrelse, form og datering?
- Belyse hvilke aktiviteter som har foregått i forbindelse med bruken av kokegropene. Er det spor etter deponering av gjenstander eller ubrente bein i kokegropene som kan settes i sammenheng med rituell aktivitet? Er det spor etter bygninger eller aktivitetsgroper, forrådgroper/anlegg eller ”åpne plasser” hvor det kan ha foregått aktiviteter i tilknytning til kokegropene?

4.2 UTGRAVNINGSMETODE

Bosetningssporene lå i dyrket mark, og det ble derfor benyttet maskinell flateavdekking (Løken, Pilø og Hemdorff 1996). Gravemaskinen fjernet matjordlaget med en bred pusseskuffe med flatt skjær. Parallelt med avdekkingen ble undergrunnen krafset av flere arkeologer. Det ble benyttet krafse både under avdekkingen og ved påfølgende opprensing. Strukturene ble deretter finrenset med graveskje og merket med nummer fra S1 og oppover, før de ble beskrevet og dokumentert i plan, ved tegning og fotografering. Deretter ble de fleste strukturene snittet, og profilet ble beskrevet og dokumentert. I tillegg ble det tatt ut kullprøver fra kokegroper og andre kullholdige nedgravninger.

Det ble ført fotolister, og tegninger og prøver ble gitt fortløpende nummer. Lokalitetenes avgrensning og strukturer ble målt inn ved hjelp av totalstasjon av Ole Christian Aslaksen fra KHM. Kullprøver ble katalogisert under ett C-nummer: **C57121/1-9**.

Figur 2: Avdekking og rensing av feltet 15.august.2008. Bilde tatt mot N av Gunhild H. Hansen (Cf34088_56).

4.3 UTGRAVNINGENS FORLØP

Etter at anleggsarbeidet på det aktuelle området var blitt stoppet ble en arkeolog fra Akershus fylkeskommune satt til å avdekke feltet ved hjelp av en gravemaskin med fører som ble utlånt av tiltakshaver. Under avdekkingen regnet det mye og feltet ble liggende under vann. Akershus fylkeskommune stilte derfor fredag 15.august med flere arkeologer som hjalp til med avdekking og opprensing. Alle strukturer ble fotografert og dokumentert i plan, mens tre strukturer ble undersøkt ved snitting.

Etter befaring av Akershus fylkeskommune, Riksantikvaren og KHM den 18.august, ble det bestemt at feltet skulle utgraves før anleggsarbeid kunne startes opp igjen. For å få kontinuitet i arbeidet ble det valgt at arkeologer fra Akershus fylkeskommune skulle utføre utgravningen selv om prosjektet ble utført i regi av KHM.

Utgravningen startet torsdag 21.august med tre arkeologer til stede. Vi begynte å rense, dokumentere og snitte strukturer i nord for at tiltakshaver skulle kunne komme igang med arbeidet igjen i denne delen så raskt som mulig.

Fredag 22.august begynte tre arkeologer med arbeidet. Utover dagen kom fem arkeologer til ut for å hjelpe. Nesten alle strukturer ble snittet og dokumentert med tegning og fotografi. Alle strukturer som ble snittet ble beskrevet på et eget skjema. Det ble tatt ut kullprøver av alle kullholdige strukturer. Det ble brukt en del tid på drenering av sørlig del av feltet fordi det fylte seg opp vann over strukturene her.

Innmåling ble utført av Ole Christian Aslaksen fra KHM. I tillegg til de arkeologiske strukturene ble også feltgrensene målt inn. Det ble benyttet en totalstasjon av typen Leica TCRP1203 med RCS fjernstyring. Alle innmålingene ble utført med selvsøkende kikkert og én person ved prismet.

Det ble avdekket til sammen ca 750 m² på feltet.

Figur 3: Oversikt over feltet. Bilde tatt mot N av Linn Johannessen (Cf34088_65).

4.4 KILDEKRITISKE FORHOLD

De utgravede områdene består av dyrka mark som har vært pløyd i lang tid. Ved dyp pløying er det gjerne lite igjen av strukturene. På feltene var det også flere steinfylte dreneringsgrøfter som snittet gjennom noen strukturer.

Under avdekking regnet det mye og store deler av feltet ble liggende under vann. For å drenere ble det gravd en grøft i nordvestlig del av feltet. Det viste seg senere at grøfta hadde snittet gjennom minst to mulige strukturer. Det var fortsatt vått i sørlig del av feltet under utgravning, her ble ikke alle strukturene gjenfunnet.

Figur 4: Sørlig del av feltet sto under vann etter kraftig regnskyll. Bilde tatt mot Ø av Linn Johannessen (Cf34088_68).

4.5 UTGRAVNINGEN

4.5.1 FUNNMATERIALE

Det ble ikke gjort gjenstandsfunn under utgravningen.

4.5.2 STRUKTURER

Det ble til sammen registrert 40 strukturer, hvorav 18 strukturer ble avskrevet i felt. 19 strukturer ble snittet og dokumentert, mens tre strukturer ikke ble snittet, men fotografert i plan. Tre av de snittede strukturene er ikke tegnet fordi de ble undersøkt under opprensing 15.august, men de er fotografert i plan og profil. Av de 22 gjenstående strukturene er fire tolket som mulige kokegrop, åtte som nedgravninger og 10 som deler av et gammelt dyrkningslag/kulturlag.

NEDGRAVNINGER/MULIGE KOKEGROPER

Det ble avdekket fire mulige kokegrop. De er tolket som mulige kokegrop fordi de inneholder skjørbrent stein og kull.

S11: Ujevn oval nedgravning/kokegrop som måler 170 x 160 cm, orientert N-S, med en dybde på 14 cm.

I plan: Tydelig avgrenset struktur som består av mørk gråbrun silt blandet med noe kull og skjørbrente steiner. Den er mørkest og mest kullholdig i nordre del. En steinfylt dreneringsgrøft går gjennom gropas østre kant.

I profil: Strukturen har ujevne sider og ujevnt flat bunn. Profilet viser at den kan være to strukturer som henger sammen. Den nordligste delen består av mørk grå kullholdig silt, mens den sørlige består av lysere silt med mindre kull. Til sammen ble det tatt ut 3 liter skjørbrent stein i utgravd halvdel. Strukturen ble radiologisk datert til 1600-tallet 260+/-35 BP (1640-1665 e. Kr.).

Figur 5: S11 i plan og profil. Bilder tatt mot Ø av Reidun M. Aasheim (Cf34088_11 og Cf34088_21).

S19: Ujevnt oval nedgravning/kokegrop som måler 110 x 50 cm, orientert Ø-V, med en dybde på 20 cm.

I plan: Tydelig avgrenset struktur som inneholder mørk brun silt med noe kull i. Det er noen skjørbrente steiner i massen. I nordlig del av strukturen er det et felt med noe lysere silt med kullfragmenter i. Strukturen har vært større, men er nå snittet av den gravde vannfylte grøfta.

I profil: Strukturen har skrå sider og avrundet bunn. Snittet ble ikke gravd, men dokumentert ut fra profilet i grøfta.

S26: Oval nedgravning/kokegrop som måler 65 x 50 cm, orientert N-S, med en dybde på 10 cm.

I plan: Tydelig avgrenset struktur som inneholder mørk brun silt med mye kull i, og noen skjørbrente steiner. I østlig del av strukturen er et felt med gråbrun mer sandholdig silt.

I profil: Strukturen har skrå sider og avrundet bunn. Det ble ikke funnet noen skjørbrente steiner i utgravd masse. Strukturen ble radiologisk datert til etterreformatorisk tid 195+/-30 BP (Yngre enn 1665 e. Kr.).

S40: Rund nedgravning/kokegrop som måler 80 cm i dm, med en dybde på 11 cm.

I plan: Tydelig avgrenset struktur som består av mørk grå silt med spredte kullkonsentrasjoner og noen skjørbrente steiner.

I profil: Strukturen har skrå sider og ujevn bunn. I gropas vestre del er det antydning til kullrand i bunnen. Ca 1,5 l skjørbrent stein ble tatt ut i utgravd masse.

DYRKNINGSLAG

Strukturene antas å være deler av et større dyrkningslag på over 100 m². Dyrkningslaget har lagt seg i naturlige dumper i undergrunnen og derfor blitt liggende igjen som strukturer i bakken etter at mesteparten av laget har blitt ødelagt etter pløying.

S7: Oval nedgravning/del av lag som måler ca 50 x 40 cm, orientert Ø-V.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av gråbrun humusholdig silt spettet med noe kull. Noen steiner i kanten. Strukturen er ikke snittet.

S12: Ujevnt oval nedgravning/del av lag som måler 100 x 60 cm, orientert Ø-V, med en dybde på 15 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og inneholder brungrå leire. I midten er et felt som består av noe mørkere brun leire med kull, dette måler ca 40 cm i dm. Flere steiner (≤ 20 cm) ligger i toppen av strukturen.

I profil: Strukturen har skrå sider og ujevnt avrundet bunn. Det mørke feltet går ca 6 cm dypt.

S16: Høvelig rund nedgravning/del av lag som måler ca 100 cm i dm.

I plan: Strukturen flyter noe ut og består av gråbrun silt spettet med felt med mørkere og mer kullholdig silt. En del steiner (≤ 20 cm) ligger i toppen av strukturen. Strukturen er ikke snittet.

S17: Ujevn avlang nedgravning/del av lag som måler 3,55 x 2,34 m, orientert Ø-V, med en dybde på 20 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av gråbrun humusblandet silt med kull i, og en god del steiner (≤ 20 cm). Det er kullkonsentrasjoner rundt samling av steiner i øst, midt og sør.

I profil: Strukturen har slakt skrå sider og ujevn flat bunn. Steinene ligger i stor grad i overflaten, men enkelte går ned i strukturen i østlig del.

Figur 6: S17 i plan og profil. Bilder tatt mot V og N av Christine Boon (Cf34088_20 og Cf34088_43).

S18: Oval nedgravning/del av lag som måler 65 x 56 cm, orientert NV-SØ, med en dybde på 6 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og inneholder gråbrun humusblandet silt med kull i, med en del nevestore steiner.

I profil: Strukturen har skrå sider og ujevn flat bunn.

S24: Ujevnt oval nedgravning/del av lag som måler 50 x 45 cm, orientert NNV-SSØ, med en dybde på 8 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av mørk grå silt med spredte flekker med kull. En stor stein (20 cm i dm) i NØ.

I profil: Strukturen har en loddrett og en skrå side, og ujevn bunn.

S31: Ujevnt rund nedgravning/del av lag som måler 2 m i dm, og med en dybde på 21 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av mørk brun kullholdig silt med mye stein i toppen. Den fortsetter inn under sjaktkant i Ø.

I profil: Strukturen har skrå sider og avrundet bunn. I utgravd halvdel ble det tatt ut 30 store steiner (5-30 cm i dm).

S34: Ujevnt oval nedgravning/del av lag som måler ca 2,20 x 2 m, orientert N-S, og med en dybde på ca 20 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av brun kullblandet silt med mye stein i toppen. Det går et hakk inn i VSV-lig del der strukturen er skadet.

I profil: Etter snitting vises strukturen mer som et lag med ujevn bunn, bestående av brun siltholdig leire med noen steiner i. Det er også en del kullfragmenter i massen, Steinen virker delvis skjørbrent, delvis ikke. Strukturen ble radiologisk datert til etterreformatorisk tid 195+/-35 BP (Yngre enn 1665 e. Kr.).

S35: Oval nedgravning/del av lag som går inn under sjaktkanten i SV og måler 2,45 x 1,30 m, orientert NV-SØ, og med en dybde på ca 18 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av mørk brun silt med kullfragmenter i. En del stein i massen.

I profil: Etter snitting vises strukturen som et lag med ujevn bunn.

S36: Ujevnt avlang nedgravning/del av lag som måler 146 x 36 cm, orientert Ø-V, med en dybde på 18 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av mørk gråbrun kullblandet silt med noen få steiner i toppen.

I profil: Strukturen har skrå sider og ujevnt flat bunn. Den består av to lag. I toppen er det 5 cm tykt med mørk gråbrun kullspettet silt, i bunnen er det lys grå silt med enkelte kullbiter i.

NEDGRAVNINGER MED UKJENT FUNKSJON

S1: Ujevnt oval nedgravning som måler 60 x 50 cm, med en dybde på 11 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset. Den består av et tynt lag av trekull med grå humusaktig silt rundt, I sørlig del er det noen mindre steiner i toppen.

I profil: Strukturen har skrå sider og flat bunn.

S3: Oval nedgravning som måler 75 x 50 cm og inneholder mørk brun kullblandet silt og stein. Ikke snittet.

S4: Oval nedgravning som måler 50 x 40 cm, med en dybde på 25 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av gråbrun silt med noen kullfragmenter i. I vestlig del er det et felt med mørkere og mer kullholdig silt.

I profil: Strukturen har skrå sider og avrundet/spiss bunn.

S5: Oval nedgravning som måler 50 x 35 cm, med en dybde på 12 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av et felt med mørk brun kullholdig silt. Utenfor feltet er det gråbrun silt. Det ligger to små kullflekker kant-i-kant i NV og SV som måler ca 20 x 25 cm.

I profil: Strukturen har avrundete sider og ujevn bunn. I profilet vises to lag. Det øverste består av mørk brun humusholdig silt blandet med kull. Under er det gråbrun silt.

S8: Høvelig rund nedgravning som måler 110 cm i dm, med en dybde på 22 cm.

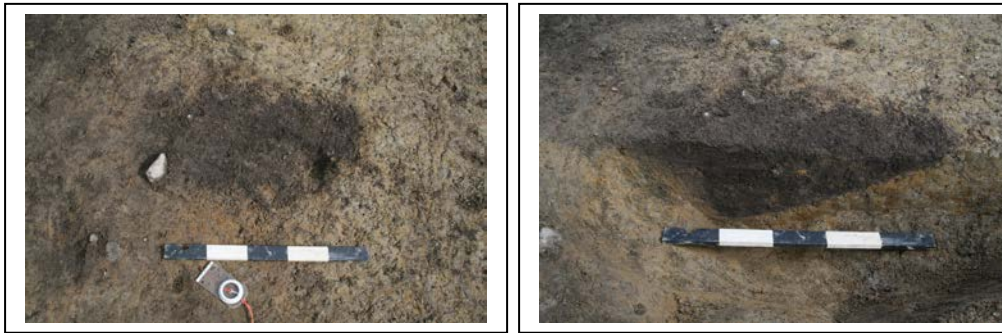
I plan: Strukturen er tydelig avgrenset. Den består av et felt med mørk brun kullblandet silt og stein som måler ca 60 cm i dm. Rundt feltet er det grå silt med kullfragmenter i.

I profil: Strukturen har avrundede sider og avrundet bunn. I toppen er det et lag med mørk brun kullblandet silt som er ca 5 cm tykt. Under er det grå silt med enkelte kullfragmenter.

S33: Oval nedgravning som måler 56 x 31 cm, orientert NV-SØ, med en dybde på 20 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset og består av gråbrun humusholdig silt.

I profil: Strukturen har skrå sider og spiss bunn. I toppen er det et tynt lag med gråbrun humusholdig silt. Under er det fast mørk brun humusholdig silt som inneholder biter av kull og brent leire som kan være et stolpeavtrykk. Det er en tydelig nedgravning NV for stolpeavtrykket som inneholder gråbrun silt blandet med grus. Strukturen kan være spor etter en nedsatt, skråstilt stolpe.

Figur 7: S33 i plan og profil. Bilder tatt mot N av Bjarne Gaut (Cf34088_24 og Cf34088_29).

S38: Oval nedgravning som måler 1,50 x 1 m, orientert Ø-V, med en dybde på 20 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset, unntatt mot Ø der den mulig henger sammen med S39. Strukturen består av mørk brun siltholdig leire med kullfragmenter i, og noen steiner (5-10 cm i dm).

I profil: Strukturen har skrå sider og avrundet bunn. Noen små steiner mot bunnen.

S39: Oval nedgravning som måler 2,20 x 1,45 m, orientert N-S, med en dybde på ca 40 cm.

I plan: Strukturen er tydelig avgrenset, unntatt mot V der den mulig henger sammen med S39. Strukturen består av mørk brun siltholdig leire med kullfragmenter i. Det er flere små felt inni strukturen som består av beige hard leire.

I profil: Strukturen har skrå/nesten loddrette sider og flat bunn. I bunnen ligger det flere større steiner (20-30 cm i dm). Noen flekker med beigeleire i strukturen. Den utgravde delen fyltes raskt opp med vann under snittingen. Strukturen ble radiologisk datert til siste del av vikingtid 1060+/-35 BP (975-1015 e. Kr.).

4.5.3 NATURVITENSKAPELIGE PRØVER – ANALYSER OG DATERING

Det ble tatt ut kullprøver fra strukturer som inneholdt kull. Kullprøvene ble vasket, tørket og veid før de ble sendt inn for treartsanalyse ved Helge I. Høeg ved KHM. Fire prøver ble ¹⁴C-datert ved laboratoriet for radiologisk datering ved NTNU.

Strukturnr.	Type/kontekst	Datert på	Datering
S11	Kullholdig nedgravning	Bjørk, selje, vier/osp	260+/-35 BP (AD1640-1665)
S26	Kullholdig nedgravning	Bjørk	195+/-30 BP (Y. enn AD1665)
S34	Nedgravning/del av dyrkningslag	Bjørk	195+/-35 BP (Y. enn AD1665)
S39	Nedgravning	Bjørk	1060+/-35 BP (AD975-1015)

4.6 VURDERING AV UTGRAVNINGSRISULTATENE, TOLKNING OG DISKUSJON.

Ved utgravningen ble det avdekket 40 strukturer. Av disse ble 18 avskrevet ved snitting eller ut fra likhet i form og masse med tidligere avskrevne strukturer. Av de 22 gjenstående strukturene er fire mulige kokegroper, ti er deler av et dyrkningslag/kulturlag, mens åtte er nedgravninger med ukjent funksjon.

De mulige kokegropene består av kullholdig fyllskifte og noen skjørbrente steiner. Det er en mulighet at de bare er mer kullholdige deler av dyrkningslaget siden steinene i dem er en blanding av skjørbrente og ikke skjørbrente. Bare en av kokegropene har antydning til kullrand. Nedgravning/mulig kokegrop S11 har fått datering til 1600-tallet, mens nedgravningen S26 ble datert som yngre enn 1665 e. Kr. Generelt sett dateres kokegroper til eldre jernalder, men de forekommer innenfor hele tidsspennet fra mesolitikum til middelalder.

Erfaringsmessig finnes kokegroper både enkeltvis, i mindre grupper eller samlet i større kokegropfelt. Kokegropenes funksjon knyttes vanligvis til matlaging på førkristne kultplasser (Farbregd 1986, Narmo 1996), eller til politiske eller sosiale samlingssteder (Gjerpe 1999). I de senere årene har det også blitt diskutert om alle kokegroper har hatt samme funksjon i alle områder og sammenhenger.

Som nevnt er det funnet bosetningsspor i form av kokegroper og dyrkningslag på Randemgårdene ved tidligere utgravninger. De mulige kokegropene som er funnet ved denne utgravningen var ødelagte av pløying og utgjør ikke et stor antall, men siden det bare ble gravd i et mindre område kan de ha vært del av et større felt.

Nedgravningene med kull som ble avdekket på lokaliteten var det også lite igjen av. Hvilken funksjon de har hatt er nå vanskelig å si. Sammen med kokegropene viser de at dette er et sted det har vært aktivitet i vikingtid og på 1600-tallet, sannsynligvis i sammenheng med bosetning.

Ti strukturer tolkes som deler av et gammelt dyrkningslag/kulturlag. De fleste av disse strukturene ligger inntil feltkanten i sør og øst. Strukturene antas å være rester av et lag som har hatt utstrekning på minst 100 m². Strukturene synes å bestå av to lagdelte fyllskifter som til sammen har en tykkelse opp til 20 cm. I toppen er et mørkbrunt, humusblandet, kullholdig fyllskifte, mens det under er et noe lysere brungrått og mindre kullholdig fyllskifte. Det nederste fyllskifte kan være spor etter utvaskning av det øvre. Dyrkningslaget har lagt seg i naturlige dumper i undergrunnen og framstår derfor som adskilte strukturer. I laget er det mye stein, både skjørbrent og ubrent. Steinene har størrelse fra 5-20 cm. Steinene ligger helst i toppen av laget og det er mest stein i strukturene som ligger i østlig og sørlig kant av feltet. En mulig tolkning er at steinene kan være utkast fra eventuelle bygninger som kan ha stått utenfor feltet i sørlig og østlig side (der Randemveien går nå). En av strukturene som tilhører laget ble datert til etterreformatorisk tid.

5. KONKLUSJON

Det ble utført utgravning ved flateavdekking i forbindelse med anleggsarbeid på Randem Øvre, gbnr. 8/1, i Vestby kommune. Ved undersøkelsen ble det påvist 22 strukturer, hvorav fire var kokegroper, åtte var nedgravninger uten kjent funksjon og ti sannsynligvis var deler av et gammelt dyrkningslag/utkastlag. Dateringene spenner fra vikingtid til etterreformatorisk tid.

På Randemgårdene er det tidligere gjort mange funn av automatisk fredete kulturminner, både gravhauger og bosetningsspor. Det er også blitt utført utgravning på Randem søndre, der det ble funnet også ble påvist kokegroper og dyrkningslag. Sett i sammenheng med disse har funn og dateringer fra denne utgravningen verdi ved vurdering av området som helhet og gir et videre bidrag til forståelsen av bosetningsmønstert på Randem.

6. LITTERATUR

Farbregd, O. 1986: Hove i Åsen – kultstad og bygdesentrum. *Spor 2*. s. 42-46.

Gjerpe, L. E. 2001: Kult, politikk, fyll, vold og kokegropsfeltet på Hov. *Primitive tider 4*. s. 5-18.

Gundersen, I. 2008: Rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med deponering av matjord på Randem gbnr. 8/1 i Vestby kommune, Akershus fylke. Akershus fylkeskommune. Upublisert registreringsrapport.

Løken, et. al. 1996: *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksboplasser – en metodisk innføring*. AmS Varia 26. Arkeologisk museum i Stavanger.

Martens, J. Uten dato: Jordbrugsbebyggelsen i Øst-Norge. Utkast til faglig program for Kulturhistorisk museum. Manuskript, Oslo 2004

Narmo, L. E. 1996: "Kokekameratene på Leikvin". Kult og kokegroper. *Viking LIX*, s. 79-101.

Petterson, S. 2007: Rapport från en arkeologisk undersökning av automatisk ferdade kulturminnen; ID54977/ID33656. Søndre Randem 8/3, Vestby kommune, Akershus fylke. Fornminneseksjonen, Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Upublisert utgravningsrapport i KHMs topografiske arkiv.

Rygh, O. 1897: *Norske Gaardnavne: Oplysninger samlede til Brug ved Matrikelens Revision*. Fabritius, Kristiania.

Sandnes, J. og O. Stemshaug, 1997: *Norsk Stadnamleksikon*. Det norske samlaget, Oslo.

7. VEDLEGG

7.1 Strukturliste

7.2 Kullprøveliste

7.3 Fotoliste

7.4 Tegninger

1. S1, S8 og S11 i plan og profil.
2. S12, S18 og S19 i plan og profil.
3. S24, S26 og S33 i plan og profil.
4. S17 i plan og profil.
5. S31 i plan og profil.
6. S34 i plan og profil.
7. S35 i plan og profil.
8. S36 og S40 i plan og profil.
9. S38 og S39 i plan og profil.

7.5 Analyser

7.1. STRUKTURLISTE

S-nr	Struktur	Skjørbrent stein	Form i Flate	Dybde	Diameter	Lengde	Bredde	Sider i profil	Bunn i profil	Fyllets farge	Kalibrert 14C alder BP	Beskrivet av
S-1	Grop / nedgravning		Oval	11		60	50	Skrå	Flat	Gråbrun		Bjarne Gaut
S-2	Avskrevet											
S-3	Grop / nedgravning		Oval			75	50			Mørk brun		Linn Johannessen
S-4	Grop / nedgravning		Oval	25		50	40	Skrå	Rund	Gråbrun		Linn Johannessen
S-5	Grop / nedgravning		Oval	12		50	35	Buet	Ujevn	Mørk brun		Linn Johannessen
S-6	Avskrevet											
S-7	Del av dyrkningslag		Oval			50	40			gråbrun		Linn Johannessen
S-8	Grop / nedgravning		Rund	22	110			Buet	Rund	Mørk brun		Inger M. Eggen
S-9	Avskrevet											
S-10	Avskrevet											
S-11	Grop / nedgravning	3 liter	Oval	14		170	160	Ujevn	Ujevn	Mørk gråbrun	AD1640-1665	Reidun M. Aasheim
S-12	Del av dyrkningslag		Oval	15		100	60	Skrå	Rund	Brungrå		Christine Boon
S-13	Avskrevet											
S-14	Avskrevet											
S-15	Avskrevet											
S-16	Del av dyrkningslag		Rund		100							Linn Johannessen
S-18	Del av dyrkningslag		Ujevn	20		355	234	Skrå	Ujevn	Gråbrun		Gunhild Høvik Hansen
S-18	Del av dyrkningslag		Oval	6		65	56	Skrå	Flat	Gråbrun		Gunhild Høvik Hansen
S-19	Grop / nedgravning		Ujevn	20		110	50	Skrå	Rund	Mørk brun		Inger M. Eggen
S-20	Grop / nedgravning									Mørk brun		Inger M. Eggen
S-21	Avskrevet											
S-22	Avskrevet											
S-23	Avskrevet											
S-24	Del av dyrkningslag		Oval	8		50	45	Rette	Ujevn	Mørk grå		Reidun M. Aasheim
S-25	Avskrevet											

S-26	Grop / nedgravning		Oval	10		65	50	Skrå	Rund	Mørk brun	Y. enn AD1665	Inger M. Eggen
S-27	Avskrevet											
S-28	Avskrevet											
S-29	Avskrevet											
S-30	Avskrevet											
S-31	Del av dyrkningslag		Ujevn	221	200			Skrå	Rund	Mørk brun		Christine Boon
S-32	Avskrevet											
S-33	Grop / nedgravning		Oval	20		56	31	Skrå	Spiss	Gråbrun		Bjarne Gaut
S-34	Del av dyrkningslag		Oval	20		220	200	Ujevn	Ujevn	Brun	Y. enn AD1665	Helan Sala/Inger M. Eggen
S-35	Del av dyrkningslag		Oval	18		245	130	Ujevn	Ujevn	Mørk brun		Helan Sala/Inger M. Eggen
S-36	Del av dyrkningslag		Ujevn	18		146	36					Reidun M. Aasheim
S-37	Avskrevet											
S-38	Grop / nedgravning		Oval	20		150	100	Skrå	Rund	Mørk brun		Inger M. Eggen
S-39	Grop / nedgravning		Oval	40		220	145	Skrå	Flat	Mørk brun	AD975-1015	Inger M. Eggen
S-40	Grop / nedgravning	1,5 liter	Rund	11	80			Skrå	Ujevn	Mørk grå		Christine Boon

7.2. FUNN OG PRØVER**Liste over kullprøver**

Prøve- nr.	Kontekst	C-nr.	NTNU Lab.nr.	Gram	Treslag	C14-dat.
K1	S1, nedgravning	C57121/1		0,9 g	Bjørk og furu	
K2	S8, nedgravning	C57121/2		0,1 g	-	
K3	S11, nedgravning/mulig kokegrop	C57121/3	TRa-1149	3,2 g	Bjørk, selje, vier/osp og furu	260+/-35 (AD1640-1665)
K4	S17, del av dyrkningslag	C57121/4		3,2 g	Bjørk og eik	
K5	S19, nedgravning/mulig kokegrop	C57121/5		0,1 g	-	
K6	S26, nedgravning/mulig kokegrop	C57121/6	TRa-1150	4,9 g	Bjørk, eik og furu	195+/-30 (Y. enn AD1665)
K7	S33, nedgravning	C57121/7		0,4 g	Bjørk, eik og furu	
K8	S34, del av dyrkningslag	C57121/8	TRa-1151	1,1 g	Bjørk og furu	195+/-35 (Y. enn AD1665)
K9	S39, nedgravning	C57121/9	TRa-1152	0,6 g	Bjørk og furu	1060+/-35 (AD975-1015)

7.3. FOTOLISTE.**Fotoliste, Negativnr. Cf34088**

Filnavn	Fotoark_Id	Motivbeskrivelse	Tatt mot	Tatt av	Dato
Cf34088_01	335070	S26, plan	N	Inger M. Eggen (IME)	21.08.2008
Cf34088_02	335071	S24, plan	N	Reidun M. Aasheim (RMA)	21.08.2008
Cf34088_03	335072	S26, profil	N	IME	21.08.2008
Cf34088_04	335073	S19, plan	V	IME	21.08.2008
Cf34088_05	335074	S19, profil	N	IME	21.08.2008
Cf34088_06	335075	S19, profil	N	IME	21.08.2008
Cf34088_07	335076	Arbeidsbilde, innmåling	NØ	IME	21.08.2008
Cf34088_08	335077	Arbeidsbilde, opprensing	Ø	IME	21.08.2008
Cf34088_09	335078	S11, plan	N	RMA	21.08.2008
Cf34088_10	335079	S12, plan	N	Christine Boon (CB)	22.08.2008
Cf34088_11	335080	S11, plan	V	RMA	22.08.2008
Cf34088_12	335081	S8, plan	Ø	IME	22.08.2008
Cf34088_13	335082	S34, plan	Ø	IME	22.08.2008
Cf34088_14	335083	S12, profil	N	CB	22.08.2008
Cf34088_15	335084	S40, plan	N	CB	22.08.2008
Cf34088_16	335085	S8, profil	Ø	IME	22.08.2008
Cf34088_17	335086	S8, profil	Ø	IME	22.08.2008
Cf34088_18	335087	S31 og 40, plan	V	CB	22.08.2008
Cf34088_19	335088	S34, profil	Ø	IME	22.08.2008
Cf34088_20	335089	S17, plan	V	Malin Trømborg (MT)	22.08.2008
Cf34088_21	335090	S11, profil	Ø	RMA	22.08.2008
Cf34088_22	335091	S18, plan	NØ	Gunhild Høvik Hansen (GHH)	22.08.2008
Cf34088_23	335092	S35, plan	SØ	IME	22.08.2008
Cf34088_24	335093	S33, plan	NØ	Bjarne Gaut (BG)	22.08.2008
Cf34088_25	335094	S33 og S1, plan	N	BG	22.08.2008
Cf34088_26	335095	S39, plan	SSV	IME	22.08.2008
Cf34088_27	335096	S38, plan	S	IME	22.08.2008
Cf34088_28	335097	S38 og S39, plan	S	IME	22.08.2008
Cf34088_29	335098	S33, profil	NØ	BG	22.08.2008
Cf34088_30	335099	S340, plan	N	RMA	22.08.2008
Cf34088_31	335100	S18, profil	ØSØ	GHH	22.08.2008
Cf34088_32	335101	Arbeidsbilde, snitting	SØ	GHH	22.08.2008
Cf34088_33	335102	Arbeidsbilde, snitting	SØ	GHH	22.08.2008
Cf34088_34	335103	Arbeidsbilde, oversikt over felt	N	GHH	22.08.2008
Cf34088_35	335104	Arbeidsbilde	ØNØ	GHH	22.08.2008
Cf34088_36	335105	S1, plan	Ø	BG	22.08.2008
Cf34088_37	335106	Arbeidsbilde	NNV	RMA	22.08.2008
Cf34088_38	335107	S38, plan	N	RMA	22.08.2008

Cf34088_39	335108	S36, profil	N	RMA	22.08.2008
Cf34088_40	335109	S31, profil	N	GHH	22.08.2008
Cf34088_41	335110	S31, profil	N	GHH	22.08.2008
Cf34088_42	335111	S1, profil	S	BG	22.08.2008
Cf34088_43	335112	S17, profil	N	MT	22.08.2008
Cf34088_44	335113	S38, profil	S	IME	22.08.2008
Cf34088_45	335114	S39, profil	V	IME	22.08.2008
Cf34088_46	335115	Arbeidsbilde	S	IME	22.08.2008
Cf34088_47	335116	Oversikt felt etter utgravning	SSØ	IME	22.08.2008
Cf34088_48	335117	Arbeidsbilde, avdekking	NØ	GHH	22.08.2008
Cf34088_49	335118	Arbeidsbilde, avdekking	NV	GHH	22.08.2008
Cf34088_50	335119	S1, plan	N	Linn Johannesen (LJ)	15.08.2008
Cf34088_51	335120	S3, plan	N	LJ	15.08.2008
Cf34088_52	335121	S4, plan	N	LJ	15.08.2008
Cf34088_53	335122	S5, plan	N	LJ	15.08.2008
Cf34088_54	335123	Arbeidsbilde, avdekking	N	Ann Kristin Engh (AKE)	15.08.2008
Cf34088_55	335124	Arbeidsbilde	Ø	AKE	15.08.2008
Cf34088_56	335125	Arbeidsbilde	N	AKE	15.08.2008
Cf34088_57	335126	S13, plan	N	AKE	15.08.2008
Cf34088_58	335127	S20, profil	V	AKE	15.08.2008
Cf34088_59	335128	S4, profil	N	AKE	15.08.2008
Cf34088_60	335129	S5, profil	N	AKE	15.08.2008
Cf34088_61	335130	S7, profil	N	AKE	15.08.2008
Cf34088_62	335131	Oversikt over S38 og S39, plan	ØNØ	AKE	15.08.2008
Cf34088_63	335132	S39, plan	ØNØ	AKE	15.08.2008
Cf34088_64	335133	Oversikt over feltet	NNØ	AKE	15.08.2008
Cf34088_65	335134	Oversikt over feltet	N	AKE	15.08.2008
Cf34088_66	335135	Oversikt over feltet	N	AKE	15.08.2008
Cf34088_67	335136	Vann på feltet	V	LJ	14.08.2008
Cf34088_68	335137	Vann på feltet	Ø	LJ	14.08.2008
Cf34088_69	335069	Vann på feltet	Ø	LJ	14.08.2008

7.4. TEGNINGER

1. S1, S8 og S11 i plan og profil.

Randem øvre, 8/1, Vestby, Akerhus

Tegning nr 1.

Rentegnet 17.3.2009 IME

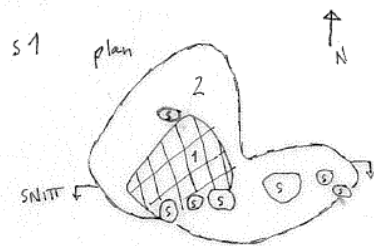
Målestokk 1:20

Tegnforklaring:

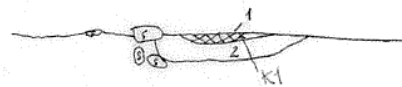
x x = biter av ull

= kullag

⊙ = stein

profil

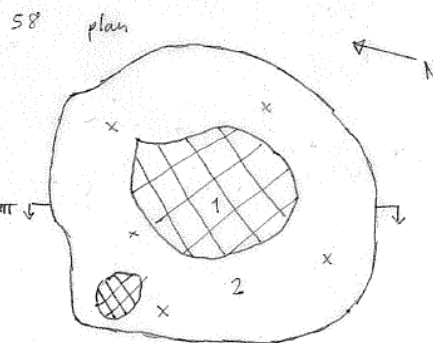

1) Tynt lag med ullblandet mørk brun silt

2) Grått kullholdig siltlag

B: 50 cm L: 60 cm Dybde: 11 cm

Tollning: Nedgravning

profil

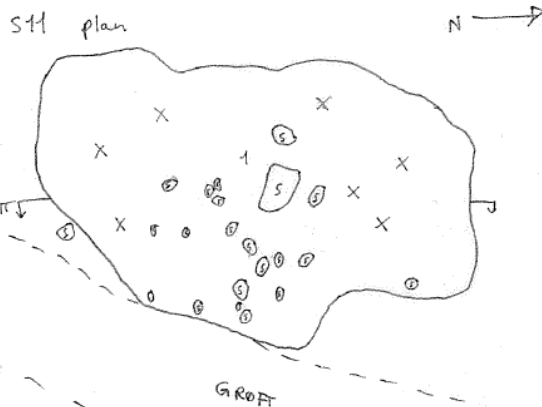

1) Mørk brun ullholdig silt

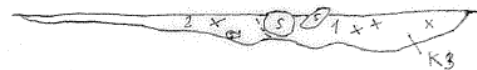
2) Grå silt med ullfragmenter

DH: 110 cm Dybde: 22 cm

Tollning: Nedgravning

profil

1) Mørk grå ullholdig løs silt

2) Noe lysere silt med noe mindre ull

B: 70 cm L: 160 cm Dybde: 19 cm

Tollning: Del av dyrningslag / østastlag
kullagrop

2. S12, S18 og S19 i plan og profil.

Randem øvre, 8/1, Vestby, Akersthus

Tegning nr. 2

Rentegnet 17.3.2009 ME

Målestokk 1:20

Tegnforklaring:

x+x = biter av ull

≡ = hullag

⊙ = stein

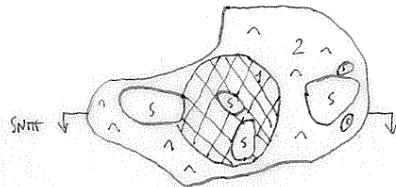
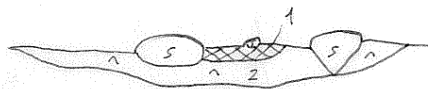
||| = humos

~ = leire

^ = silt

⊗ = sljøvkvart stein

S12 plan

↑ N
profil

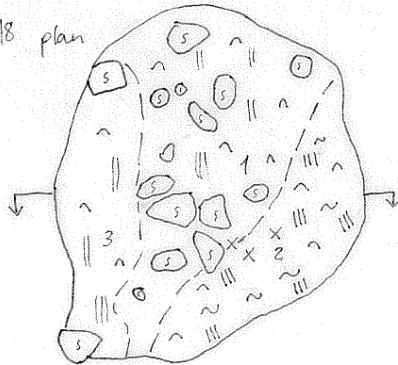
1) Mørk brun ullholdig silt

2) Brun silt

B: 100 cm L: 60 cm Dybde: 15 cm

Tolkning: Del av dyrpleningelag/utkastlag

S18 plan

↑ N
profil

1) Gråbrun humosblandet silt

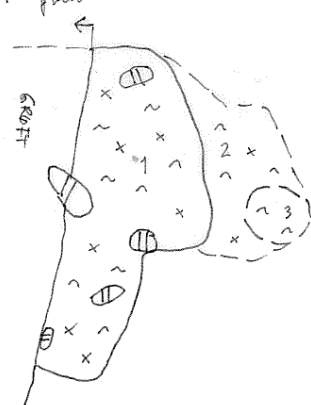
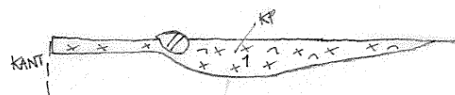
2) Gråbrun humosblandet leire med ullfragm.

3) Mørk gråbrun humosblandet silt

B: 65 cm L: 56 cm Dybde: 6 cm

Tolkning: Del av dyrpleningelag/utkastlag

S19 plan

↑ N
profil

1) Mørk brun silt/leire med ull i, noen sljøvkvante steiner

2) Noe lysere brun silt/leire, noe ull

3) Mørk brun silt/leire.

B: 95 cm L: 110 cm Dybde: 20 cm

Tolkning: Nedgravning/mulig hollegrop

3. S24, S26 og S33 i plan og profil

Randen øvre 8/1, Vestby, Akerhus
 Tegning nr. 3
 Rentegnet 17.3.2009 IME
 Målestokk 1:20

Tegningforutlating:

x*x = kull

⊙ = stein

⊗ = skjorbrant stein

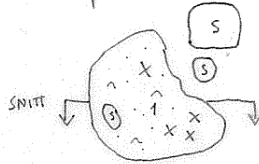
||| = humus

∧ = silt

~ = leire

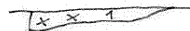
::: = sand

S24 plan

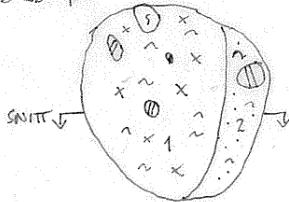
↑ N

profil

- 1) Mørk grå silt/sand med spredte flekker med kull.
 B: 50 cm L: 45 cm Dybde: 8 cm
 Tolkning: Del av dyrkingsslag/otkastlag

S26 plan

↑ N

profil

- 1) Mørk brun silt/leire med mye kull i og noen skjorbrante steiner
 2) Gråbrun sand/silt som er litt mørkere enn undergrunnen
 B: 60 cm L: 65 cm Dybde: 10 cm
 Tolkning: Nedgravning/mulig kokegrop

S33 plan

↑ N

profil

- 1) Fast, humusholdig silt. Flekker av kull og brant leire. Mørkebrun.
 2) Humusholdig gråbrun silt
 3) Humusholdig gråbrun silt med grov sand i bunnen
 B: 31 cm L: 56 cm Dybde: 20 cm
 Tolkning: Nedgravning/mulig stolpekull

4. S17 i plan og profil.

Randen øvre, 8/1, Vestby kommune, Akerhus

Tegning nr. 4.

Renteqnet 17.3.2009 IME

Målestokk 1:20

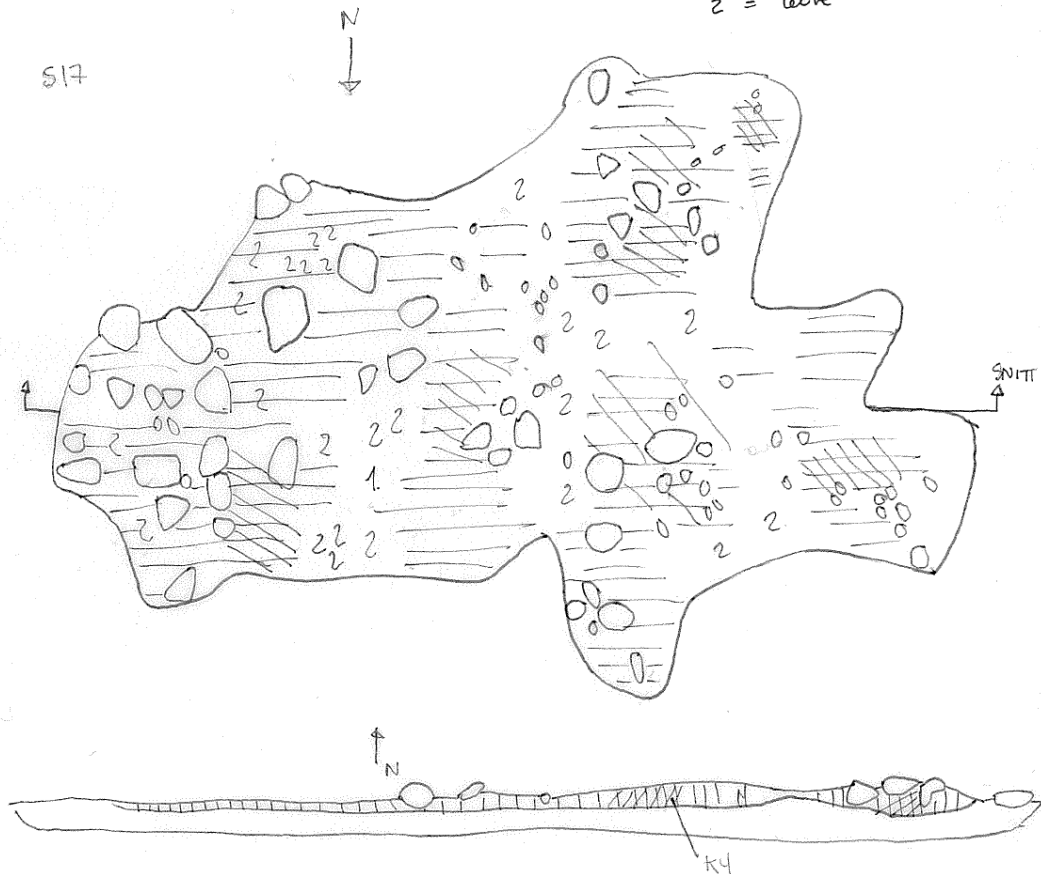
Tegnforklaring:

○ = stein

≡ = humus

≡≡ = kullblandet lag

z = leire

1. Mørk brun humusblandet, kullholdig leire.
Kullkonsentrasjonene forholder seg i stor grad til samlingene av de større steinene (i øst, sør og midt på). Steinene er i størrelse fra 5-20 cm.
L: 3,55 m B: 2,34 m D: 10 cm
Tolkning: Del av dyrkningsslag / utkastlag

5. S31 i plan og profil.

Randen øvre 8/1, Vestby, Akershus

Tegning nr. 5.

Rentegnet 17.3.2009 IME

Målestokk 1:20

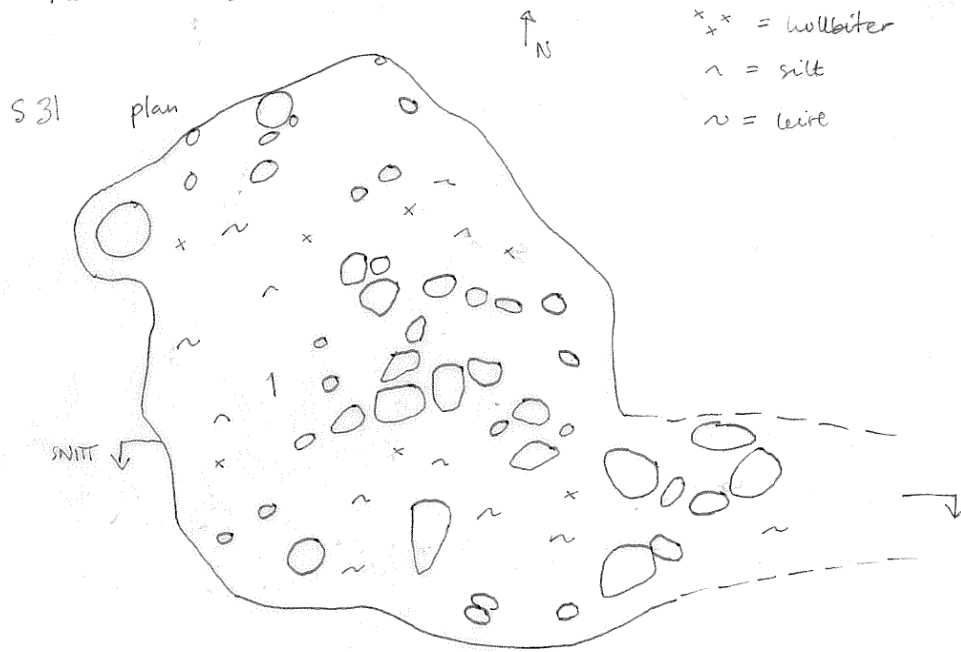
Tegnforklaring:

○ = stein

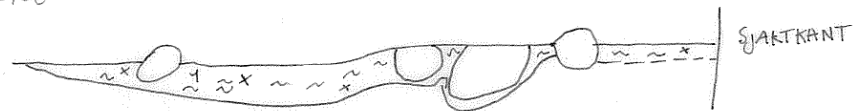
x x = hullbiter

~ = silt

~ = leire

profil

- 1) Mørk brun-svart, hullholdig silt/leire med stein i
Fortsetter inn i sjaktkant i ø.
Diam: ca 2m. Dybde: 21 cm.
Tolkning: Del av dyrkningsslag/otkastlag

6. S34 i plan og profil.

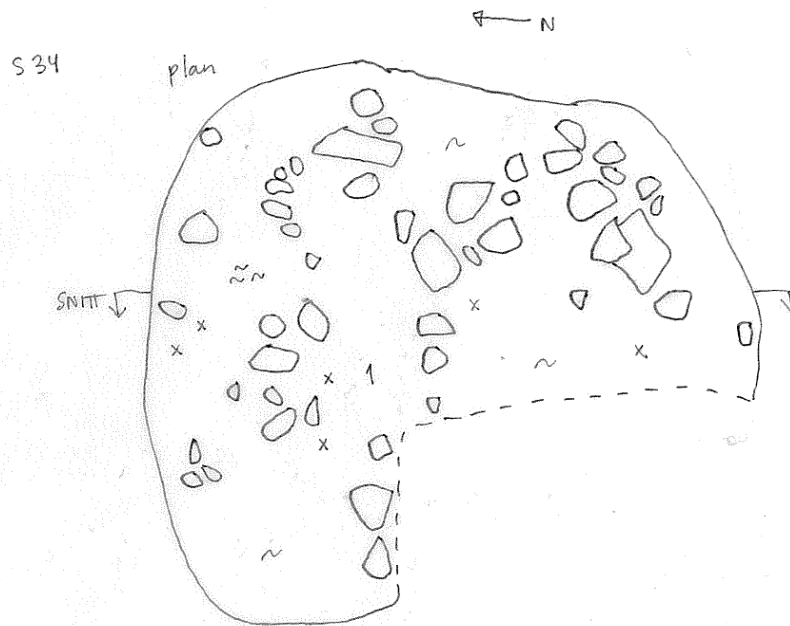
Randen øst 8/1, Vestby. Avershus
 Tegning nr. 6.
 Rentegnet 17.3.2009 IME
 Målestokk 1:20

Tegnerforklaring:

○ = stein

x^x = hullbiter

~ = leire

1) Brun siltholdig leire med steiner i. Noen hullbiter i massen. Steinene virker delvis styrbrent, delvis ikke.

B: 200 cm. L: 220 cm Dybde 20 cm

Tolkning: Del av dyrkingstag / vthastag

7. S35 i plan og profil.

Randen øvre 8/1, Vestby, Akershus
 Tegning nr. 7.
 Rentegnet 17.3.2009 IME
 Målestokk 1:20

Tegnforklaring:

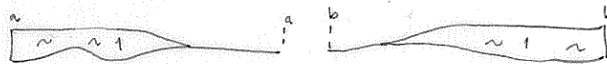
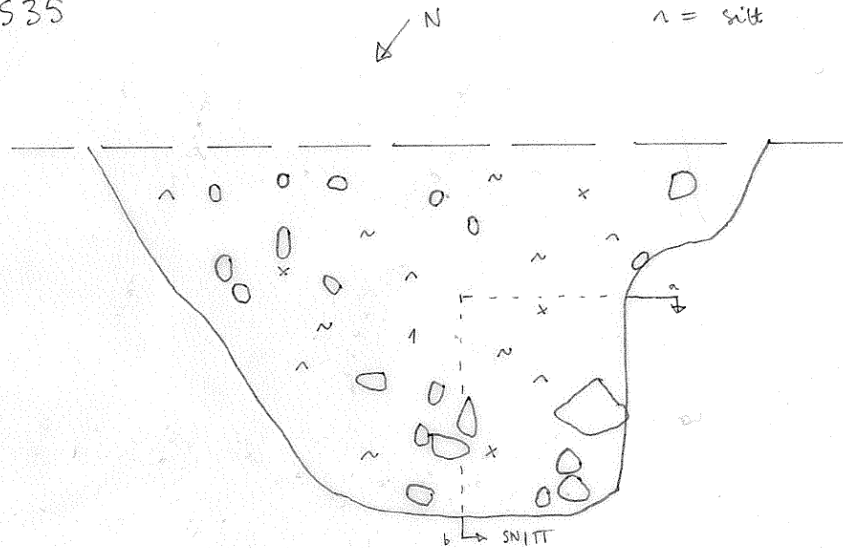
○ = stein

xx = hullbiter

~ = leire

^ = silt

S35

1) Merke bunns kompos silt/leire med hullbiter i. En del stein i massen. Mesteparten virker ikke styrbrent, størst delen forsvinner inn gjaktkanten i SØ.

L: 2,45 m B: 1,30 m Dybde: 18 cm

Tolkning: Del av dyplerningslag / othastlag

8. S36 og S40 i plan og profil.

Randen øst, 8/1, Vestby kommune, Akershus

Tegning nr: 8.

Rentegnet 27.3.2009 IME

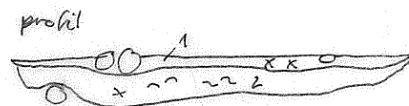
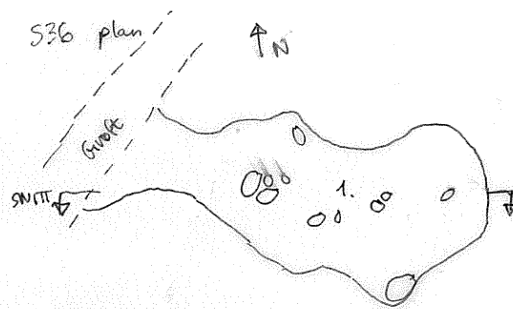
Målestokk 1:20

Tegnforklaring:

○ = stein

x = hullbiter

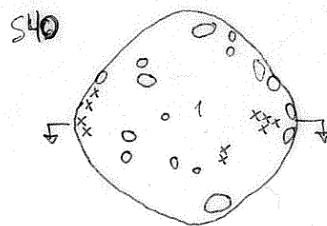
^ = silt

- 1) Mørk brun, hullspettet los silt med stein
- 2) lys grå leire/silt med enkelte hullbiter

B: 36 cm L: 146 cm Dybde: 18 cm

Tolkning: Del av dypleningstag / utkastlag

- 1) Mørk grå leire/silt med spredte hullkonsentrasjoner
- Svake hullbånd i gropas vestre del, i bunnen.
- ca 1,5 L spjærrent stein fra utgravn halvdel

Diåmeter: 80 cm. Dybde: 11 cm

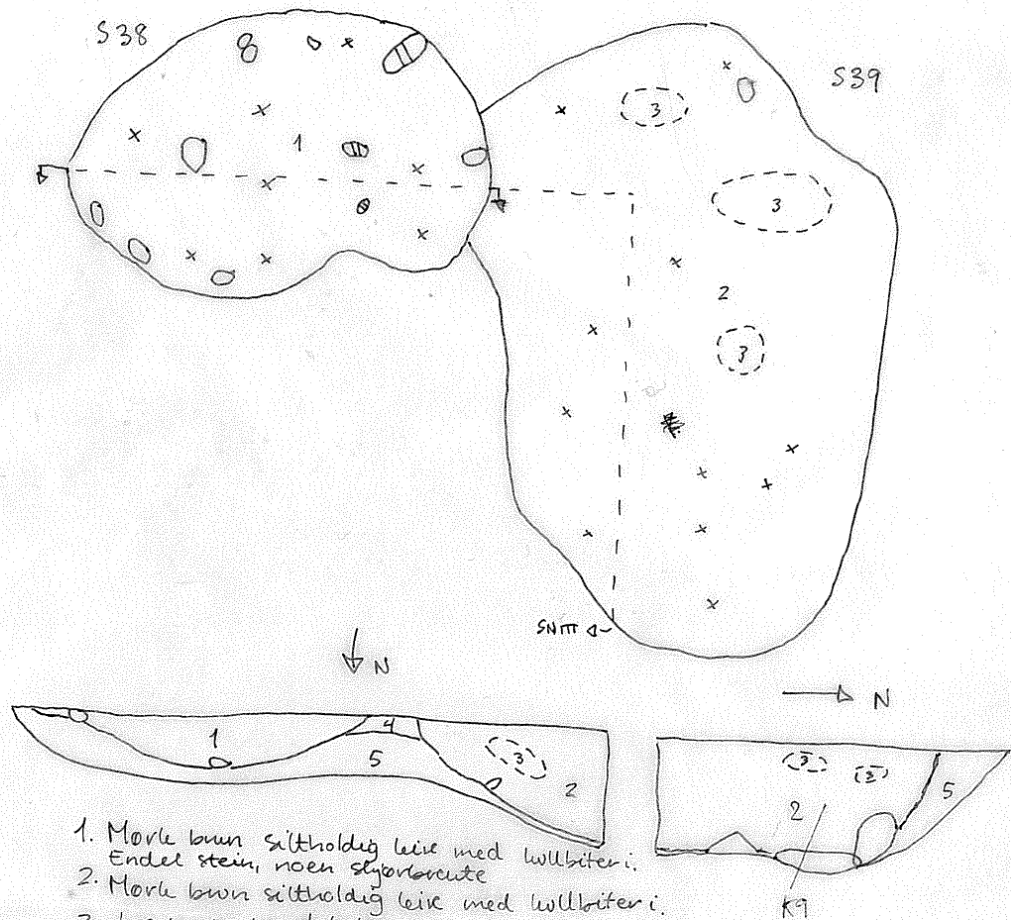
Tolkning: Nedgravning/mulig lokergrop

9. S38 og S39 i plan og profil.

Randen øvre, 8/1, Vestby, Akerhus
 Tegning nr. 9.
 Rentegnet 27.3.2008 ME
 Målestokk 1:20

Tegnforklaring:

- = stein
- xx = hullbiter
- (-) = hullskifte
- ⊕ = skjærbrent stein

1. Mørke brun siltholdig leire med hullbiter i.
Endel stein, noen skjærbrente
2. Mørke brun siltholdig leire med hullbiter i.
3. lys beige hard leire
4. lys grå siltblandet leire
5. Beige gul leire

S38: L: 1,50 m B: 1 m Dybde: 20 cm

S39: L: 2,20 m B: 1,45 m Dybde: 40 cm

Tøllning: Nedgravninger med skjært bunn

7.5. ANALYSER

1. Treartsanalyser.

Høeg - Pollen, 876 842 262,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Larvik, 11/5-09.

Til Margrete Figenschou Simonsen.

Analyse av 7 kullprøver fra Randem, 8/1, Vestby kommune, Akershus, Tiltak 756112.

C57121/ , KP 1 fra S 1.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 39 Betula (bjerk) og 1 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,5 g.

C57121/ , KP 3 fra S11.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 14 Betula (bjerk), 4 Salix/Populus (selje, vier/osp) og 22 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,5 g.

C57121/ , KP 4 fra S17.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 1 Betula (bjerk) og 39 Quercus (eik).

C57121/ , KP 6 fra S26.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 18 Betula (bjerk), hvorav 4 unge, og 22 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,8 + 0,2 g.

C57121/ , KP 7 fra S33.

Det ble bestemt 30 biter. Av disse var 17 Betula (bjerk), 1 Quercus (eik) og 12 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,4 g.

C57121/ , KP 8 fra S34.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 12 Betula (bjerk) og 28 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,2 g.

C57121/ , KP 9 fra S39.

Det ble bestemt 30 biter. Av disse var 5 Betula (bjerk) og 25 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,1 g.

2. Radiologisk datering.

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Simonsen, Margrete F.
KHM/Fornminneseksjonen/UiO
Postboks 6762, St. Olavs plass, 0130 Oslo

DF-4138

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
TRa-1149	K3, S11, Randem øvre Vestby, Akershus	Trekull Bjørk, selje vier/osp		260 ± 35	AD1640-1665	-26.1*
TRa-1150	K6, S26, Randem øvre Vestby, Akershus	Trekull Bjørk		195 ± 30	Y.enn AD1665	-25.1
TRa-1151	K8, S34, Randem øvre Vestby, Akershus	Trekull Bjørk		195 ± 35	Y.enn AD1665	-26.1*
TRa-1152	K9, S39, Randem øvre Vestby, Akershus	Trekull Bjørk		1060 ± 35	AD975-1015	-26.1*

Dato: 03 SEP 2010

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Sølvi Stene

Steinar Gulhaugen